

Súd: Okresný súd Žiar nad Hronom
Spisová značka: 5C/212/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6414214392
Dátum vydania rozhodnutia: 18. 05. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jarmila Kasanová
ECLI: ECLI:SK:OSZH:2015:6414214392.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Žiar nad Hronom v konaní pred sudkyňou JUDr. Jarmilou Kasanovou v právnej veci žalobkyne A. Š., nar. XX.X.XXXX, bytom M. F. XXX, proti žalovanému POHOTOVOSTĚ, s.r.o., so sídlom v Bratislave, Pribinova 25, IČO: 35 807 598, o návrhu na zrušenie rozhodcovského rozsudku s prísl. takto

rozhodol:

Súd z r u š u j e rozhodcovský rozsudok Stáleho rozhodcovského súdu spoločnosti Slovenská rozhodcovská, a.s., Karloveské rameno 8, 841 04 Bratislava, spisová značka SR 02444/2014 zo dňa 20.10.2014.

Súd o d k l a d á vykonateľnosť rozhodcovského rozsudku Stáleho rozhodcovského súdu spoločnosti Slovenská rozhodcovská, a.s., Karloveské rameno 8, 841 04 Bratislava, spisová značka SR 02444/2014 zo dňa 20.10.2014.

Súd žalobkyňi náhradu trov konania n e p r i z n á v a .

odôvodnenie:

Žalobkyňa sa podaným návrhom domáhala zrušenia rozhodcovského rozsudku Stáleho rozhodcovského súdu spoločnosti Slovenská rozhodcovská a.s. Bratislava sp. zn. SR 02444/14 zo dňa 20.10.2014 a zároveň žiadala odložiť vykonateľnosť uvedeného rozhodcovského rozsudku. Konštatovala, že v zmysle rozhodnutia rozhodcovského súdu bola zaviazaná zaplatiť žalovanému sumu 56,37 €, ako aj známy úrok vo výške 95,77 €, známy úrok z omeškania vo výške 42,44 €, ako aj ďalšie finančné plnenia. Zároveň poukázala na to, že rozhodcovské konanie trpí vadou absencie právomoci Stáleho rozhodcovského súdu, a to z toho dôvodu, že rozhodcovská doložka je podľa § 53 ods. 4 písm. r/ Občianskeho zákonníka neplatná ako neprijateľná zmluvná podmienka, nakoľko nemala možnosť sa skutočne oboznámiť s podmienkami konania a vnútornými predpismi rozhodcovského súdu, a preto tieto zmluvné podmienky považuje za neprijateľné. Žiadala zrušiť rozhodcovský rozsudok jednak s poukazom na ustanovenie § 40 ods. 1 písm. c/ Zákona č. 244/2002 Z. z. o rozhodcovskom konaní, nakoľko popierala platnosť rozhodcovskej doložky. Uviedla, že rozhodcovská zmluva nebola individuálne dojednaná, nemohla ovplyvniť jej obsah, a akceptácia zmluvy bola podmienkou poskytnutia úveru. Bola toho názoru, že úver bol poskytnutý jej ako spotrebiteľke mimo jej podnikateľskej činnosti alebo povolania, a preto sa jedná bezpochyby o zmluvu o spotrebiteľskom úvere. Žalobkyňa žiadala zrušiť rozhodcovský rozsudok aj v zmysle § 40 ods. 1 písm. j/ Zákona č. 244/2002 Z. z. o rozhodcovskom konaní z dôvodu, že pri rozhodovaní boli porušené Všeobecne záväzné predpisy na ochranu práv spotrebiteľa. Poukázala na to, že uzavretá zmluva o úvere neobsahuje údaj o ročnej percentuálnej miere nákladov, resp. tento údaj v nej nie je vyplnený tak, ako to vyžaduje ustanovenie § 4 ods. 2 písm. j/ Zákona o spotrebiteľských úveroch, a preto treba uvedenú zmluvu považovať za bezúročnú a bez poplatkov. Konštatovala, že nie je pravdou, že by si úver brala na účel povolania, nakoľko v tom čase dlhodobo nepracovala a bola na dôchodku.

Žalovaný sa na pojednávanie nedostavil, doručenie mal riadne vykázané. Súdu doručil písomné ospravedlnenie neúčasti, z ktorého je zrejmé, že súhlasí, aby sa pojednávanie uskutočnilo v jeho neprítomnosti, pričom konštatoval, že sa pridrižiava vyjadrenia, ktoré súdu doručil. Z písomného vyjadrenia k návrhu, ktoré žalovaný súdu doručil vyplýva, že s podaným návrhom žalobkyne nesúhlasí. Okrem iného v písomnom vyjadrení konštatoval, že súd by sa nemal zaoberať argumentmi, ktoré sa obmedzujú na snahu preskúmať vec z hmotnoprávnej stránky, nakoľko žaloba o zrušenie rozhodcovského rozsudku nie je riadnym ani mimoriadnym opravným prostriedkom. Súdne preskúmanie by sa malo zamerať na to, či boli splnené základné podmienky pre prejednanie a rozhodnutie veci žalobcom, a či bola dodržaná zákonnosť. Zároveň uviedol, že pri uzatváraní zmluvy o úvere sa zmluvné strany dohodli, že pre prípad, ak by došlo k sporu, vyplývajúceho zo zmluvy, uzatvoria nevýhradnú rozhodcovskú zmluvu, pričom žalovaný so žalobkyňou dňa 23.12.2011 pristúpili k podpisu samostatnej nevýhradnej rozhodcovskej zmluvy, ktorá je obsiahnutá na samostatnom dokumente. V zmysle rozhodcovskej zmluvy sa dohodli riešiť všetky spory, vzniknuté z predmetných zmlúv buď pred Stálym rozhodcovským súdom spoločnosti Slovenská rozhodcovská a.s., alebo pred príslušným všeobecným súdom SR, ak žalujúca strana podá žalobu na súd. Žalovaný v písomnom vyjadrení ďalej poukázal na to, že rozhodcovská zmluva nie je uzatváraná vždy, v prípade predmetnej zmluvy sa jedná o individuálne dojednanú podmienku, v prípade ktorej nemôže ísť o podmienku neprijateľnú v zmysle podaného návrhu. Navyše z dôvodu existencie samostatného dokumentu má žalobca na výber, či sa rozhodcovského konania zúčastní, alebo nie. Zároveň spochybnil dodržanie 30-dňovej lehoty na podanie žaloby na zrušenie rozhodcovského rozsudku. Ďalej konštatoval tú skutočnosť, že nedošlo k porušeniu práv spotrebiteľa tým, že neboli aplikované právne predpisy na jeho ochranu. Žalovaný poukázal na to, že žalobkyňa nie je spotrebiteľkou, a teda ani zmluva o úvere nemôže byť z tohto dôvodu zmluvou o spotrebiteľskom úvere, ani spotrebiteľskou zmluvou s poukazom na to, že žalobkyňa vyhlásila, že poskytnuté peňažné prostriedky použije na výkon povolania. Zároveň poukázal na to, že by mala byť akceptovaná dobrá viera žalovaného, s ktorou do právneho vzťahu so žalobkyňou vstupoval. Žalovaný ďalej v písomnom vyjadrení vzniesol námietku miestnej nepríslušnosti Okresného súdu v Žiari nad Hronom.

Súd vo veci vykonal dokazovanie, a to výsluchom žalobkyne, oboznámil sa so Zmluvou o úvere, s Prílohou k Zmluve o úvere, s Rozhodcovskou zmluvou, so Všeobecnými podmienkami poskytnutia úveru, s rozsudkom Stáleho rozhodcovského súdu sp. zn. SR 02444/2014, s dokladom o doručení rozsudku, s prvou stranou žiadosti o úver a s vyjadrením žalovaného, s ostatným spisovým materiálom.

Podľa § 4 ods. 1 Zákona č. 244/2002 Z. z. o rozhodcovskom konaní, účinný v čase vydania rozhodcovského rozsudku rozhodcovská zmluva môže mať formu osobitnej zmluvy alebo formu rozhodcovskej doložky k zmluve.

Podľa § 4 ods. 2 toho istého zákona rozhodcovská zmluva musí mať písomnú formu, inak je neplatná. Písomná forma je zachovaná, ak je rozhodcovská zmluva obsiahnutá v dokumente podpísanom zmluvnými stranami alebo vo vzájomne vymenených listoch, ak je dohodnutá telefaxom alebo pomocou iných telekomunikačných zariadení, 4) ktoré umožňujú zachytenie obsahu rozhodcovskej zmluvy a označenie osôb, ktoré ju dohodli.

Podľa § 4 ods. 3 toho istého zákona nedodržanie písomnej formy rozhodcovskej zmluvy možno nahradiť vyhlásením zmluvných strán do zápisnice pred rozhodcom najneskôr do začatia konania o veci samej v rozhodcovskom konaní o podrobení sa právomoci rozhodcovského súdu. Obsahom zápisnice je rozhodcovská zmluva podľa § 3.

Podľa § 40 ods. 1 toho istého zákona účastník rozhodcovského konania sa môže žalobou podanou na príslušnom súde domáhať zrušenia tuzemského rozhodcovského rozsudku, len ak

a) rozhodcovský rozsudok bol vydaný vo veci, ktorá nemôže byť predmetom rozhodcovského konania (§ 1 ods. 3),

b) rozhodcovský rozsudok bol vydaný vo veci, o ktorej už predtým právoplatne rozhodol súd alebo sa o nej právoplatne rozhodlo v inom rozhodcovskom konaní,

c) jeden z účastníkov rozhodcovského konania popiera platnosť rozhodcovskej zmluvy,

d) sa rozhodlo o veci, na ktorú sa rozhodcovská zmluva nevzťahovala, a účastník rozhodcovského konania túto okolnosť v rozhodcovskom konaní namietal,

e) účastník rozhodcovského konania, ktorý musí byť zastúpený zákonným zástupcom, nebol takto zastúpený alebo v mene účastníka rozhodcovského konania vystupovala osoba, ktorá nebola na to splnomocnená a jej úkony neboli ani dodatočne schválené,

f) sa na vydaní rozhodcovského rozsudku zúčastnil rozhodca, ktorý bol rozhodnutím podľa § 9 vylúčený pre predpojatosť alebo ktorého vylúčenie účastník rozhodcovského konania pred vydaním rozhodcovského rozsudku nie zo svojej viny nemohol dosiahnuť,

g) bola porušená zásada rovnosti účastníkov rozhodcovského konania (§ 17),

h) sú dôvody, pre ktoré možno žiadať o obnovu konania podľa osobitného zákona, 14) alebo

i) bol rozhodcovský rozsudok ovplyvnený trestným činom rozhodcu, účastníkov konania alebo znalca, za ktorý bol právoplatne odsúdený,

j) pri rozhodovaní boli porušené všeobecne záväzné právne predpisy na ochranu práv spotrebiteľa. 13a).

Podľa § 40 ods. 2 toho istého zákona ak podá účastník rozhodcovského konania žalobu na príslušnom súde, napadnutý rozhodcovský rozsudok zostáva právoplatný. Súd, ktorý rozhoduje o žalobe, môže na návrh účastníka konania vykonateľnosť rozhodcovského rozsudku odložiť.

Podľa § 41 ods. 1 toho istého zákona žalobu o zrušenie rozhodcovského rozsudku možno podať v lehote 30 dní odo dňa doručenia rozhodcovského rozsudku účastníkovi rozhodcovského konania, ktorý podáva žalobu o zrušenie rozhodcovského rozsudku. Ak účastník rozhodcovského konania požiadal o opravu rozhodcovského rozsudku podľa § 36, lehota začína plynúť od doručenia rozhodnutia o oprave rozhodcovského rozsudku.

Podľa § 52 ods. 1 Občianskeho zákonníka, účinného v čase uzavretia zmluvy, spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom.

Podľa § 52 ods. 2 toho istého zákona ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách, ako aj všetky iné ustanovenia upravujúce právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, použijú sa vždy, ak je to na prospech zmluvnej strany, ktorá je spotrebiteľom. Odišné zmluvné dojednania alebo dohody, ktorých obsahom alebo účelom je obchádzanie tohto ustanovenia, sú neplatné.

Podľa § 52 ods. 3 toho istého zákona dodávateľ je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy koná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti.

Podľa § 52 ods. 4 toho istého zákona spotrebiteľ je fyzická osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti.

Podľa § 53 ods. 1 toho istého zákona spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (ďalej len "neprijateľná podmienka"). To neplatí, ak ide o zmluvné podmienky, ktoré sa týkajú hlavného predmetu plnenia a primeranosti ceny, ak tieto zmluvné podmienky sú vyjadrené určito, jasne a zrozumiteľne alebo ak boli neprijateľné podmienky individuálne dojednané.

Podľa § 53 ods. 2 toho istého zákona za individuálne dojednané zmluvné ustanovenia sa nepovažujú také, s ktorými mal spotrebiteľ možnosť oboznámiť sa pred podpisom zmluvy, ak nemohol ovplyvniť ich obsah.

Podľa § 53 ods. 3 tohto istého zákona ak dodávateľ nepreukáže opak, zmluvné ustanovenia dohodnuté medzi dodávateľom a spotrebiteľom sa nepovažujú za individuálne dojednané.

Podľa § 53 ods. 5 tohto istého zákona neprijateľné podmienky upravené v spotrebiteľských zmluvách sú neplatné.

Podľa § 53 ods. 6 tohto istého zákona ak predmetom spotrebiteľskej zmluvy je poskytnutie peňažných prostriedkov, nesmie odplata podstatne prevyšovať odplatu obvykle požadovanú na finančnom trhu za spotrebiteľské úvery v obdobných prípadoch. Pri posudzovaní obdobnosti prípadov sa prihliada najmä na finančnú situáciu spotrebiteľa, spôsob a mieru zabezpečenia jeho záväzku, objem poskytnutých peňažných prostriedkov a lehotu splatnosti.

Podľa § 54 ods. 1 tohto istého zákona zmluvné podmienky upravené spotrebiteľskou zmluvou sa nemôžu odchyliť od tohto zákona v neprospech spotrebiteľa. Spotrebiteľ sa najmä nemôže vopred vzdať svojich práv, ktoré mu tento zákon priznáva, alebo si inak zhoršiť svoje zmluvné postavenie.

Podľa § 54 ods. 2 tohto istého zákona v pochybnostiach o obsahu spotrebiteľských zmlúv platí výklad, ktorý je pre spotrebiteľa priaznivejší.

Podľa § 1 ods. 1 Zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov, účinný v čase uzavretia zmluvy tento zákon upravuje práva a povinnosti súvisiace s poskytovaním spotrebiteľského úveru na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere, podmienky poskytovania spotrebiteľského úveru, náležitosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere, spôsob výpočtu celkových nákladov spotrebiteľa spojených s poskytovaním spotrebiteľského úveru a ďalšie opatrenia na ochranu spotrebiteľa.

Podľa § 1 ods. 2 tohto istého zákona spotrebiteľským úverom na účely tohto zákona je dočasné poskytnutie peňažných prostriedkov na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere vo forme pôžičky, úveru, odloženej platby alebo obdobnej finančnej pomoci poskytnutej veriteľom spotrebiteľovi.

Podľa § 2 tohto istého zákona na účely tohto zákona sa rozumie

a) spotrebiteľom fyzická osoba, ktorá nekoná v rámci predmetu svojho podnikania alebo povolania, 5a)

b) veriteľom fyzická osoba alebo právnická osoba, ktorá ponúka alebo poskytuje spotrebiteľský úver v rámci svojej podnikateľskej činnosti,

c) iným veriteľom fyzická osoba alebo právnická osoba, ktorá v rámci svojho podnikania ponúka alebo poskytuje úvery alebo pôžičky, ktoré spĺňajú aspoň jednu z podmienok uvedených v § 1 ods. 3 písm. c), f) a l), pričom tieto úvery alebo pôžičky nespĺňajú žiadnu z podmienok uvedených v § 1 ods. 3 písm. a), b), d), e), g) až k) a m) až r); za iného veriteľa sa nepovažuje banka, pobočka zahraničnej banky a finančná inštitúcia podľa osobitného predpisu, 6) ktorá má povolenie na činnosť udelené Národnou bankou Slovenska,

Podľa § 9 ods. 1 tohto istého zákona zmluva o spotrebiteľskom úvere musí mať písomnú formu. Každá zmluvná strana dostane najmenej jedno jej vyhotovenie v listinnej podobe alebo na inom trvanlivom médiu, ktoré je dostupné spotrebiteľovi.

Podľa § 9 ods. 2 tohto istého zákona zmluva o spotrebiteľskom úvere okrem všeobecných náležitostí podľa Občianskeho zákonníka 18) musí obsahovať tieto náležitosti:

a) druh spotrebiteľského úveru,

b) obchodné meno, sídlo a identifikačné číslo veriteľa, ak ide o právnickú osobu, alebo meno, priezvisko, miesto podnikania alebo adresu trvalého pobytu a identifikačné číslo veriteľa, ak ide o fyzickú osobu; ak je spotrebiteľský úver ponúkaný alebo zmluva o spotrebiteľskom úvere uzavieraná prostredníctvom finančného agenta, zmluva o spotrebiteľskom úvere obsahuje aj údaje o ňom v rozsahu údajov ako u veriteľa, podľa toho, či ide o finančného agenta právnickú osobu alebo fyzickú osobu,

- c) adresu predávajúceho, na ktorej môže spotrebiteľ uplatniť reklamáciu alebo sťažnosť,
- d) meno, priezvisko a adresu trvalého pobytu spotrebiteľa,
- e) identifikáciu osoby, ktorej vlastnícke právo k tovaru alebo službe neprechádza na spotrebiteľa okamihom odovzdania a prevzatia tovaru alebo služby, a podmienky nadobudnutia vlastníckeho práva k tomuto tovaru alebo službe spotrebiteľom,
- f) dobu trvania zmluvy o spotrebiteľskom úvere a termín konečnej splatnosti spotrebiteľského úveru,
- g) celkovú výšku a konkrétnu menu spotrebiteľského úveru a podmienky upravujúce jeho čerpanie,
- h) opis tovaru alebo služby, na ktoré sa zmluva o spotrebiteľskom úvere vzťahuje, a cenu tovaru alebo služby, ak ide o spotrebiteľský úver vo forme odloženej platby za tovar alebo poskytnutú službu alebo ak ide o zmluvu o viazanom spotrebiteľskom úvere,
- i) úrokovú sadzbu spotrebiteľského úveru, podmienky, ktoré upravujú jej uplatňovanie, index alebo referenčnú úrokovú sadzbu, na ktorý je výška úrokovej sadzby spotrebiteľského úveru naviazaná, ako aj časové obdobia, v ktorých dochádza k zmene výšky úrokovej sadzby spotrebiteľského úveru, podmienky a spôsob vykonania tejto zmeny; ak sa za rôznych podmienok uplatňujú rôzne úrokové sadzby spotrebiteľského úveru, uvádzajú sa tieto informácie o všetkých uplatniteľných úrokových sadzbách spotrebiteľského úveru,
- j) ročnú percentuálnu mieru nákladov a celkovú čiastku, ktorú musí spotrebiteľ zaplatiť, vypočítané na základe údajov platných v čase uzatvorenia zmluvy o spotrebiteľskom úvere; uvedú sa všetky predpoklady použité na výpočet tejto ročnej percentuálnej miery nákladov,
- k) výšku, počet a termíny splátok istiny, úrokov a iných poplatkov, prípadné poradie, v ktorom sa budú splátky priraďovať k jednotlivým nesplateným zostatkom s rôznymi úrokovými sadzbami spotrebiteľského úveru na účely jeho splatenia,
- l) právo spotrebiteľa vyžiadať si výpis z účtu vo forme amortizačnej tabuľky podľa odseku 5, ak sa amortizuje istina na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere na dobu určitú, a to bezplatne a kedykoľvek počas celej doby trvania zmluvy o spotrebiteľskom úvere,
- m) súhrnný prehľad, ktorý obsahuje lehoty a podmienky splácania úrokov a súvisiacich pravidelných a nepravidelných poplatkov, ak sa poplatky a úroky majú platiť bez amortizácie istiny,
- n) prípadne poplatky za vedenie jedného alebo viacerých účtov, na ktorých sa zaznamenávajú platobné transakcie a čerpania, ak je otvorenie účtu povinné, spoločne s poplatkami za používanie platobných prostriedkov na platobné transakcie a čerpania a inými poplatkami vyplývajúcimi zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere a podmienkami, za akých sa tieto poplatky môžu zmeniť,
- o) úrokovú sadzbu, ktorá sa použije v prípade omeškania spotrebiteľa s platením splátok, a spôsob jej úpravy a prípadné poplatky pri neplnení zmluvy o spotrebiteľskom úvere,
- p) upozornenie týkajúce sa následkov nesplácania spotrebiteľského úveru,
- q) veriteľom vyžadované ručenie alebo poistenie,
- r) výšku poplatkov hradených spotrebiteľom za úkony notára, ak sú veriteľovi známe,
- s) informácie o právach podľa § 15 a podmienky ich uplatnenia,
- t) právo na splatenie spotrebiteľského úveru pred lehotou splatnosti, postup pri takom splatení spotrebiteľského úveru a spôsob určenia výšky poplatku za splatenie spotrebiteľského úveru pred lehotou splatnosti podľa § 16,

u) spôsob zániku záväzku zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere,

v) informáciu o možnosti mimosúdneho riešenia sporov zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere,

w) právo na odstúpenie od zmluvy o spotrebiteľskom úvere, lehotu, počas ktorej možno toto právo uplatniť, a ďalšie podmienky jeho vykonania vrátane informácie o povinnosti spotrebiteľa zaplatiť čerpanú istinu a príslušný úrok podľa § 13 ods. 3, ako aj o výške úroku za deň alebo o spôsobe jej výpočtu,

x) názov a adresu príslušného kontrolného orgánu podľa § 23,

y) priemernú hodnotu ročnej percentuálnej miery nákladov na príslušný spotrebiteľský úver platnú k dňu podpisu zmluvy o spotrebiteľskom úvere, zverejnenú podľa § 21 ods. 2 za príslušný kalendárny štvrťrok; platnou priemernou hodnotou ročnej percentuálnej miery nákladov na príslušný spotrebiteľský úver pri zmluvách o spotrebiteľskom úvere uzatvorených do 15 kalendárnych dní po zverejnení priemernej hodnoty ročnej percentuálnej miery nákladov za príslušný kalendárny štvrťrok je priemerná hodnota ročnej percentuálnej miery nákladov na príslušný spotrebiteľský úver za predchádzajúci kalendárny štvrťrok.

Podľa 9 ods. 6 tohto istého zákona spotrebiteľ sa nemôže vzdať práv, ktoré mu vyplývajú z tohto zákona.

Podľa § 11 ods. 1 tohto istého zákona poskytnutý spotrebiteľský úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov, ak

a) zmluva o spotrebiteľskom úvere nemá písomnú formu podľa § 9 ods. 1 a neobsahuje náležitosti podľa § 9 ods. 2 písm. a/ - k/, r/ a y/ a § 10 ods. 1.

Z vykonaného dokazovania súd má za preukázané, že účastníci konania uzatvorili Zmluvu o úvere dňa 23.12.2011, v zmysle ktorej žalovaný poskytol žalobkyňi finančnú sumu 350 € a žalobkyňa sa zaviazala žalovanému vrátiť túto sumu, zvýšenú o príslušný poplatok vo výške 325 €, t. j. spolu 672 € v 12 mesačných splátkach po 56 € počnúc dňom 1.2.2012 na účet veriteľa, špecifikovaný vo Všeobecných podmienkach poskytnutia úveru. V zmluve o úvere žalobkyňa prehlásila, že finančné prostriedky sú jej poskytnuté na výkon povolania.

Dňa 23.12.2011 účastníci konania uzatvorili aj Rozhodcovskú zmluvu, kde v zmysle článku I. sa konštatuje, že rozhodcovským súdom na účely tejto zmluvy sa rozumie Stály rozhodcovský súd, zriadený spoločnosťou Slovenská rozhodcovská a.s., so sídlom Karloveské rameno 8, 841 04 Bratislava, IČO: 35922761. V zmysle čl. I bod 2 rozhodcovskej zmluvy rozhodcovským konaním sa na účely tejto zmluvy rozumie konanie pred Stálym rozhodcovským súdom podľa čl. I. bod 1 tejto zmluvy, vedené podľa procesných ustanovení rozhodcovského poriadku, štatútu a ostatných predpisov rozhodcovského súdu, platných a účinných v čase začatia rozhodcovského konania za použitia príslušných ustanovení Zákona č. 244/2002 Z. z. o rozhodcovskom konaní, v znení neskorších predpisov.

V zmysle čl. II. bod 1 zmluvy všetky spory, ktoré vzniknú zo zmluvy o úvere, vrátane sporov o jej platnosť, výklad alebo zrušenie, ako aj spory, ktoré vzniknú z dohody o vyplnení zmien alebo zabezpečujúcej uvedení úverovú zmluvu a uplatnenia práv z takto vyplnenej zmenky vrátane sporov o jej platnosť, výklad alebo zrušenie, budú riešené:

a/ pred Stálym rozhodcovským súdom, ak žalujúca zmluvná strana podá žalobu na Stálom rozhodcovskom súde, alebo

b/ pred príslušným súdom Slovenskej republiky, ak žalujúca zmluvná strana podá žalobu na súde podľa príslušného právneho predpisu.

Stály rozhodcovský súd, zriadený spoločnosťou Slovenská rozhodcovská, a.s., so sídlom Karloveské rameno 8, Bratislava, IČO: 359922761 v konaní s ustanoveným rozhodcom JUDr. Miroslavom Ráčom rozhodol rozsudkom sp. zn. SR 02444/2014 dňa 20.10.2014. V zmysle uvedeného rozhodcovského rozsudku bola žalobkyňa (v rozhodcovskom konaní žalovaná) povinná zaplatiť žalovanému (v

rozhodcovskom konaní žalobcovi) istinu vo výške 56,37 €, známy úrok vo výške 95,77 €, známy úrok z omeškania vo výške 42,44 €, poplatok vo výške 218,96 €, úrok vo výške 32 % ročne zo sumy 56,37 € od 4.6.2014 do zaplatenia a úrok z omeškania vo výške 8 % ročne zo sumy 275,33 € od 4.6.2014 do zaplatenia, trovy mediáčného konania vo výške 153,75 € a poplatok a upomienky vo výške 28 €, trovy rozhodcovského konania vo výške 202,10 €, a to v mesačných splátkach po 100 €, splatných vždy k poslednému dňu v mesiaci na účet žalovaného (v rozhodcovskom konaní žalobcu) s tým, že prvá splátka sa stáva splatnou k poslednému dňu v mesiaci, nasledujúcim po právoplatnosti rozhodnutia až do úplného zaplatenia dlhu, a to pod následkom straty výhody splátok a výkonu rozhodnutia v prípade nezaplatenia čo i len jednej splátky riadne a včas.

Z výpovede žalobkyne na pojednávaní vyplynulo, že nemala možnosť oboznámiť sa, ako prebieha konanie pred rozhodcovským súdom, všetky listiny boli vopred pripravené, bola jej daná len kopa papierov. Nebola upozornená na to, že sa jedná o dve zmluvy. Uviedla, že nie je pravdou, že by si úver brala na účel povolania tak, ako je označené v zmluve krížikom, nakoľko v tom čase dlhodobo nepracovala a bola na starobnom dôchodku, všetko krížikovala obchodná zástupkyňa, ktorá jej nevysvetlila, prečo krížikuje políčko, kde je povolenie, pretože pokiaľ sa jej ona pýtala, aký má príjem, žalobkyňa jej uviedla, že je na starobnom dôchodku a iný príjem nemá, pretože v tom čase nikde nepracovala. Obchodná zástupkyňa jej nevysvetlila, prečo zaškrťáva uvedené políčko, len skonštatovala, že to všetko musí zaškrtnúť. Z výpovede žalobkyne vyplynula aj tá skutočnosť, že nemala vedomosť o tom, že vlastne podpisuje zvlášť aj rozhodcovskú zmluvu, pretože obchodná zástupkyňa jej dala všetky listiny pokope podpísať, nevysvetlila jej, čo má podpisovať, nakoľko všetko v rozhodcovskej zmluve, čo sa vypíňalo, vypíňala obchodná zástupkyňa, pričom jej nebolo vysvetlené, čo je rozhodcovská zmluva a nemohla si vybrať ani konkrétny rozhodcovský súd. Zároveň ju obchodná zástupkyňa informovala o tom, že pokiaľ nepodpíše rozhodcovskú zmluvu, tak jej úver vo výške 350 € nedajú. Následne jej obchodná zástupkyňa priniesla peniaze domov.

Definíciu spotrebiteľskej zmluvy, dodávateľ a spotrebiteľ uvádza § 52 ods. 1, 3 a 4 Občianskeho zákonníka, v znení účinnom ku dňu uzavretia zmluvy tak, že spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom. Dodávateľ je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy koná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti. Spotrebiteľ je fyzická osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti.

Z vyššie citovaných ustanovení Občianskeho zákonníka, ako aj Zákona č. 129/2010 Z. z., v znení účinnom ku dňu uzavretia zmluvy o úvere jednoznačne vyplýva definičný rozdiel medzi spotrebiteľským úverom a spotrebiteľskou zmluvou, keď spotrebiteľská zmluva je pojmom širším. Z uvedeného potom plynie, že každá zmluva o spotrebiteľskom úvere podľa Zákona č. 129/2010 Z. z. je súčasne spotrebiteľskou zmluvou. Aj z ustanovenia § 1 ods. 8 Zákona č. 129/2010 Z. z. vyplýva, že ustanoveniami zákona o spotrebiteľských úveroch nie sú dotknuté ustanovenia Občianskeho zákonníka, ani osobitných predpisov. Ustanovenie § 52 ods. 4 Občianskeho zákonníka pre účely vymedzenia pojmu spotrebiteľ nezakotvuje podmienku uzavretia spotrebiteľskej zmluvy na iný účel, ako na výkon zamestnania, povolania alebo podnikania, zakotvuje len jedinú podmienku, a to aby fyzická osoba pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekonala v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti (spotrebiteľskou zmluvou je v zmysle § 52 ods. 1 OZ každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom). Občiansky zákonník teda definuje pojem „spotrebiteľ“ podstatne širšie oproti legálnej definícii tohto subjektu v lex specialis, konkrétne v ustanovení § 2 písm. a/ Zákona č. 129/2010 Z. z., podľa ktorého je spotrebiteľom len taká fyzická osoba, ktorá nekoná v rámci predmetu svojho podnikania alebo povolania. Zo Zmluvy o úvere, uzatvorenej medzi účastníkmi konania dňa 23.12.2011 vyplýva, že žalobkyňa má postavenie spotrebiteľky, nakoľko pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekonala v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti (§ 52 ods. 4 Občianskeho zákonníka), pričom žalobkyňa má postavenie spotrebiteľky aj v zmysle § 2 písm. a/ Zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch, nakoľko nekonala v rámci predmetu svojho podnikania alebo povolania. Aj keď v úverovej zmluve je zaškrtnuté políčko poskytnutia účelu finančných prostriedkov na povolenie, je zrejmé, že žalobkyňa v čase uzatvárania predmetnej zmluvy žiadne povolenie nevykonávala, bola na starobnom dôchodku, ktorá skutočnosť vyplýva aj zo žiadosti o úver, z ktorej je zrejmé, že žiadateľ je dôchodca, ktorá žiadosť o úver predchádzala uzavretiu zmluvy o úver. Súdu zo súdnej praxe je známe, že žalovaný políčko povolenie zaškrťáva aj v mnohých iných prípadoch vtedy, keď reálne spotrebiteľ žiadne povolenie nevykonáva. Súd preto konštatuje,

že uzatvorením Zmluvy o úvere vznikol právny vzťah medzi dodávateľom a spotrebiteľom, založený spotrebiteľskou zmluvou, t. j. vzťah spotrebiteľský a zároveň je možné definovať uvedený vzťah ako vzťah zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere, ktorý bol poskytnutý formou pôžičky (§ 1 ods. 2 Zákona č. 129/2010 Z. z., účinný v čase uzavretia zmluvy).

Vzhľadom na vyššie uvedený záver o postavení žalobkyne ako spotrebiteľky súd vychádzal aj pri posudzovaní námietky žalovaného, a to námietky miestnej príslušnosti okresného súdu, ktorú žalovaný vzniesol v rámci vyjadrenia k návrhu na začatie konania. V prejednávanej veci je predmetom konania zrušenie rozhodcovského rozsudku, ktorý návrh podávala žalobkyňa ako spotrebiteľka. Preto je na prejednanie a rozhodnutie predmetnej veci daná právomoc okresného súdu bydliska žalobkyne, t. j. Okresného súdu v Žiari nad Hronom, nakoľko na konanie o zrušení rozhodcovského rozsudku je príslušný súd, v obvode ktorého sa nachádza miesto rozhodcovského konania; ak je navrhovateľ spotrebiteľ, je na konanie príslušný súd, v obvode ktorého má bydlisko (§ 88 ods. 2 OSP).

Rozhodcovskú zmluvu, koncipovanú v takom znení, ako bola založená do súdneho spisu súd posúdil ako neprijateľnú, a to s poukazom na ustanovenie § 53 Občianskeho zákonníka, teda absolútne neplatnú, nakoľko spôsobuje značnú nerovnováhu medzi právami a povinnosťami zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa. Podstatnou skutočnosťou z hľadiska vyslovenia absolútnej neplatnosti rozhodcovskej zmluvy je skutočnosť, že so spotrebiteľkou nebola individuálne dojednaná. Skutočnosť, že dohoda zmluvných strán o právomoci rozhodcovského súdu netvorila súčasť všeobecných podmienok poskytnutia úveru, ale bola uzavretá vo forme samostatnej rozhodcovskej zmluvy v ten istý deň, ako zmluva o úvere, ešte neodôvodňuje záver, že táto dohoda bola individuálne dohodnutá a svedčí o vôle žalobkyne pristúpiť na túto osobitnú zmluvnú podmienku. Povahu formulárovej zmluvy totiž majú nielen Všeobecné obchodné podmienky, ale aj predformulované znenia rôznych variánt zmlúv, resp. zmluvných ustanovení. Tomuto typu zmluvy nasvedčuje aj vyhotovenie rozhodcovskej zmluvy v danej veci, ktoré má povahu formulára, obdobného tomu, ktorého prostredníctvom zmluvné strany uzavreli samotnú zmluvu o úvere, keď je tvorené predtlačenými údajmi, identifikujúcimi veriteľa, prázdnyimi kolónkami pre vpísanie osobných údajov dlžníka, a potom už len predtlačenými dojednaniami, špecifikujúcimi konkrétny rozhodcovský súd, pričom žalobkyňa nemala možnosť výberu iného rozhodcovského súdu. Dojednanie zmluvných strán o právomoci rozhodcovského súdu by malo charakter individuálnej zmluvnej podmienky vtedy, ak by žalovaný predložil žalobkyňi návrh na uzavretie rozhodcovskej zmluvy v takej podobe, aby z neho bolo dostatočne zrejmé, že žalobkyňa mal možnosť voľby prijať alebo neprijať návrh na riešenie sporov v rozhodcovskom konaní bez toho, aby svojim rozhodnutím ovplyvnila uzatvorenie samotnej zmluvy o úvere, nakoľko z výpovede samotnej žalobkyne vyplynulo, že jej bolo oznámené, že v prípade nepodpísania rozhodcovskej zmluvy by nemohla čerpať poskytnuté finančné prostriedky, pričom žalobkyňi by museli byť poskytnuté jasné a zrozumiteľné informácie, čo znamená riešenie sporov v rozhodcovskom konaní. Rozhodcovská zmluva, uzavretá so spotrebiteľom, ak má byť akceptovaná ako prejav zmluvnej autonómie, musí byť výsledkom slobodnej vôle oboch zmluvných strán. V danom prípade z návrhu rozhodcovskej zmluvy nevyplýva, že spotrebiteľ mal reálnu možnosť obsah predloženej formulárovej rozhodcovskej zmluvy ovplyvniť, resp. niektoré zo zmluvných dojednaní vylúčiť. Rozhodcovská zmluva navyše nebola napriek jej formulácii skutočne alternatívnou. Veriteľ podaním návrhu na začatie konania na rozhodcovský súd uskutočnil výber, predpokladaný v čl. II. rozhodcovskej zmluvy. Po tomto výbere už žalobkyňa nemala faktickú možnosť podať návrh na začatie konania pred všeobecným súdom, musela sa podrobiť rozhodcovskému konaniu, čím došlo k porušeniu Ústavou SR garantovaného práva každého na spravodlivý súdny proces pred nezávislým a nestranným súdom. Spornosť vo vyvážení vzájomného zmluvného vzťahu, pokiaľ ide o rozhodcovskú zmluvu, navyše vyvoláva i skutočnosť, že priamo v predtlačenej časti rozhodcovskej zmluvy je vopred určený konkrétny jediný rozhodcovský súd, ktorý je oprávnený v rozhodcovskom konaní spory, vyplývajúce z danej zmluvy rozhodnúť. Takouto formuláciou rozhodcovskej zmluvy bolo žalobkyňi absolútne odňaté právo slobodnej voľby uplatnenia či bránenia svojho práva nielen medzi všeobecným súdom a rozhodcovským súdom, no aj právo slobodného výberu konkrétneho rozhodcu či rozhodcovského súdu, ktorý by spor z danej spotrebiteľskej zmluvy podľa voľby spotrebiteľa rozhodol. Takéto zmluvné dojednanie reálne vytvára značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán, a to v neprospech spotrebiteľa, keď nemožno navyše opomínať, že ak je rozhodcovská zmluva súčasťou viacerých formulárov, predložených spotrebiteľovi na podpis, navyše uzatvorená nie v čase „zvýšenej bdelosť“ spotrebiteľa, ale na začiatku zmluvného vzťahu, vzniká nezanedbateľné nebezpečenstvo, že spotrebiteľ nepoukáže na jej nekalosť, či už v dôsledku svojej nevedomosti či nečinnosti. Pri ochrane spotrebiteľa preto v súvislosti s rozhodcovskou zmluvou je nevyhnutné, aby spotrebiteľ mal možnosť

požiadať všeobecný súd o ochranu, okrem ak si rozhodcovský súd osobitne nevyjednal (výslovne si ho želal). Vzhľadom na uvedené skutočnosti právomoc rozhodcovského súdu na vydanie rozhodcovského rozsudku bola založená na absolútne neplatnom zmluvnom dojednaní, čo je dôvodom pre zrušenie rozhodcovského rozsudku (rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 16Co 640/2014).

Okrem uvedených skutočností treba poukázať aj na to, že samotná zmluva o úvere nespĺňa všetky náležitosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere (§ 10 ods. 2 Zákona č. 129/2010 Z. z., účinného v čase uzavretia zmluvy). Zmluva neobsahuje uvedenie doby trvania zmluvy o spotrebiteľskom úvere a termín konečnej splatnosti spotrebiteľského úveru (§ 9 ods. 2 písm. f/), úrokovú sadzbu spotrebiteľského úveru (§ 0 ods. 2 písm. i/), ročnú percentuálnu mieru nákladov (§ 9 ods. 2 písm. j/), priemernú hodnotu ročnej percentuálnej miery nákladov (§ 9 ods. 2 písm. y/). Vzhľadom na to, že zmluva o spotrebiteľskom úvere neobsahuje uvedené obligatórne náležitosti, je nutné ju považovať v zmysle § 11 ods. 1 písm. a/ Zákona č. 129/2010 Z. z., účinného v čase uzavretia zmluvy, za bezúročnú a bez poplatkov, ktorá skutočnosť nebola zohľadnená v rámci rozhodcovského konania.

Z vykonaného dokazovania súd má za preukázané, že v danej veci je daný dôvod na zrušenie rozhodcovského rozsudku v zmysle § 40 ods. 1 písm. c/ a j/ Zákona č. 244/2002 Z. z., nakoľko žalobkyňa popierala platnosť rozhodcovskej zmluvy, a zároveň pri rozhodovaní boli porušené všeobecne záväzné právne predpisy na ochranu práv spotrebiteľa. Žalobkyni bol doručený rozhodcovský rozsudok dňa 1.12.2014, pričom žalobu na súd podala dňa 16.12.2014, čiže v zákonom stanovenej lehote 30 dní (§ 41 ods. 1 Zákona č. 244/2002 Z. z.). Súd preto návrhu vyhovel a rozhodcovský rozsudok zrušil.

Ak podá účastník rozhodcovského konania žalobu na príslušnom súde, napadnutý rozhodcovský rozsudok zostáva právoplatný. Súd, ktorý rozhoduje o žalobe, môže na návrh účastníka konania vykonateľnosť rozhodcovského rozsudku odložiť (§ 40 ods. 2 Zákona č. 244/2002 Z. z.). Vzhľadom na to, že napadnutý rozsudok je právoplatný a vykonateľný, vzniká reálna hrozba exekučného konania, a preto súd návrhu žalobkyne vyhovel a odložil vykonateľnosť rozhodcovského rozsudku.

V zmysle § 142 ods. 1 OSP účastníkovi, ktorý mal vo veci plný úspech, súd prizná náhradu trov, potrebných na účelné uplatňovanie alebo bránenie práva proti účastníkovi, ktorý vo veci úspech nemal.

Žalobkyňa mala v konaní úspech, trovy konania si však neuplatnila, preto súd rozhodol tak, že jej náhradu trov konania nepriznáva.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu možno podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia cestou tunajšieho súdu ku Krajskému súdu v Banskej Bystrici, a to v troch vyhotoveniach. V odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach (§ 42 ods. 3) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, v čom sa toto rozhodnutie alebo postup súdu považuje za nesprávny a čoho sa odvolateľ domáha. Odvolanie proti rozsudku alebo uzneseniu, ktorým bolo rozhodnuté vo veci samej, možno odôvodniť len tým, že v konaní došlo k vadám, uvedeným v § 221 ods. 1, konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností, súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam, doteraz zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú tu ďalšie skutočnosti alebo iné dôkazy, ktoré doteraz neboli uplatnené (§ 205a), rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia vecí.

Ak povinný dobrovoľne nespĺní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona (Zák. č. 233/1995 Z. z. o exekútoroch a exekučnej činnosti); ak ide o rozhodnutie o výchove maloletých detí, návrh na súdny výkon rozhodnutia.